

המלאך מט"ט מכונה שר הפנים בכמה מקומות בחז"ל, אמנם יש לחקור אם זה מנוקד שר הפנים או שר הפנים.

ע"י תיקון"ז (ג ע"ב): עוף דאיהו צפור דיליה איהו מטטרון עליה אתמר כי עוף השמים יוליך את הקול (קהלת י כ) וכו' ואיהו מרכבה לגבה ביומין דחול וכו' קול רכיב בפומי דא יה"ה ורזא דדבור אדנ"י שפתי תפתח וגו' (תהלים נא יז) ואיהו מרכבה לתרוייהו כגוונא דא יאקדונק"י והכי סליק מלאך"ך כחושבן תרין שמהן כחדא ובגין דא אתקרי מלאך שר הפנים דעל ידי שליחא דא מתיחדין בשית יומין דחול.

תרגום: עוף שהוא צפור שלו, הוא מטטרון, עליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול" וכו' והוא מרכבה אליה בימות החול, וכו' והוא מרכבה לשניהם, כדוגמא זה יאהדונה". וכך עולה מלאך"ך כחשבון שני שמות כאחד, ולכן נקרא מלאך, שר הפנים¹, שעל ידי שליח זה מתייחדים בששת ימי החול.

בהגר"א: שר הפנים - דאיהו כדוגמת הצדיק בין ז'ו"ן:

והנה מו"ר ניקד הפנים, שאין יסוד מצד אחר.

אמנם ע"י שם קמח ע"ב: א' אורפניאל ואיהו מטטרון אור פניאל ובגין דא אתקרי שר הפנים.

תרגום: א' אורפניאל, ווהא מטטרון, אור פניאל ולכן זה נקרא שר הפנים.
בהגר"א: א' אור כו' - שמתלבש בתוכם דוגמת הכתר כו' אותיות הוי"ה והכתר הוא א' שמתלבש בתוכם א"ה אר"ה, וכ"ה כאן כמו שמפרש והולך א' אור פניאל ואיהו מט"ט שהוא אדם דרכיב עליהון כמש"ל ס"ג א' וש"מ והוא כתר דלהון וע"ל ת"ה ואע"ג שה' אור נהיר בה' גוונין הוא לפי הגוונין אבל האור בעצמו הוא פשוט א' לבד כמ"ש בתוספתא פ' יתרו ונק' אור פניאל שהוא אור המתלבש בפנים של (החיות) והנה החיות הן מתפרדין ולפנים הן אחד והן בסיומן שכולן הן אל ושם הוא נהיר בפנימיותם שהן אל וזהו פניאל שם הוא אור דנהיר בהון וז"ש אור פניאל ואמר ובג"ד אתקרי שר הפנים שהוא בפנים דלהון כו'.

וע"י עמק המלך (שער ה - פרק לב): כמו שזעיר הוא ז' ספירות מחסד ולמטה, והעקר הוא ת"ת, כן אדם הראשון הוא זעיר, וחנוך הוא ת"ת, וכמו שהת"ת כולל הזרועות והרגלים, כן חנוך דהיינו מטטרון כולל גם הוא כל השבעה, ולזה נקרא שר הפנים. ונקרא גם כן שר הפנים, מפני שהוא שר הכולל כל הז' רואי פני המלך, והוא דיוקנא של זעיר ממש, וכמו שזעיר הוא כולל ז' ספירות כן מטטרון כולל ז' רואי פני המלך.

וכן ע"י פרדס רמונים (שער טז פרק ו): שר הפנים דהיינו מטטרון כמפורסם שמו מטטרון שר הפנים. וקראו הנה שר הפנים, להראות שכמו שצדיק שר ב' פנים שהם ידו"ד אדנ"י דהיינו חשמ"ל כן המלאך הזה שר הפנים האלו, ולכן ראה שר הפנים מתוך שר הפנים.

¹ מו"ר ניקד הפנים, שאין יסוד מצד אחר. { } וע"י לקמן קמח ע"ב שמשמעותו הפנים, וע"י גר"א שם שמשמע לשון פנימיות, אמנם צ"ע אם יש מקום לומר גם כן שר הפנים, על שם הפנימיות. ספר עמק המלך - שער ה - פרק לב

תשא י"ב], והוא אור רוחני הכולל כל אור נשמת ישראל אליו. וכמו שזעיר הוא ז' ספירות מחסד ולמטה, והעקר הוא ת"ת, כן אדם הראשון הוא זעיר, וחנוך הוא ת"ת, וכמו שהת"ת כולל הזרועות והרגלים, כן חנוך דהיינו מטטרון כולל גם הוא כל השבעה, ולזה נקרא שר הפנים. ונקרא גם כן שר הפנים, מפני שהוא שר הכולל כל הז' רואי פני המלך, והוא דיוקנא של זעיר ממש, וכמו שזעיר הוא כולל ז' ספירות כן מטטרון כולל ז' רואי פני המלך, שהם לפנים מן הפרגוד, אשר שם פני המלך, בלי שום הפסק ומסך

ספר פרדס רמונים - שער טז פרק ו

יסוד עולם מתוך שר הפנים דהיינו מטטרון כמפורסם שמו מטטרון שר הפנים. וקראו הנה שר הפנים, להראות שכמו שצדיק שר ב' פנים שהם ידו"ד אדנ"י דהיינו חשמ"ל כן המלאך הזה שר הפנים האלו, ולכן ראה שר הפנים מתוך שר הפנים. ועוד בס' רעיא בדף ב ע"ד הגר"א בתזח, ודאי זה פנים ספר עולת תמיד - שער כללות התפילות

מלאכים, ולכן מיוחסים למטטרון כי הוא שר הפנים מושל עליהם לתת לכל אחד שפע הראוי ונמשך לו, והוא בתוכם כלב בתוך הגוף וזהו עולם היצירה. וגם ביצירה נמשכים @@@

ועי' בהגר"א בתז"ח ב ע"ד: **וחזא ליה מגו מטטרון כו'** - נ"ל דחילוף גירסא יש כאן, דכאן צ"ל, מגו שר הפנים ואצל צדיק צ"ל מגו מט"ט דאיהו שדי. דת"ת נקרא פנים, כידוע בסוד "ופני לא יראו". וכן אמר בהקדמת תיקו"ז (ו ע"א) דהוי' איהו מפתחות הפנימים, ע"ש, ע"כ.

ועי' עולת תמיד (שער כללות התפילות): מטטרון כי הוא שר הפנים מושל עליהם לתת לכל אחד שפע הראוי ונמשך לו, והוא בתוכם כלב בתוך הגוף וזהו עולם היצירה.